

ROS Jaarverslag 2011

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Werkwijze
3. Spreekuur
4. Taalschool
5. Rechthuis
6. Noodopvang Plexat
7. Perspectief
8. Belangenbehartiging & beleidsbeïnvloeding
9. Vrijwilligers
10. Financiën
11. Slotwoord
12. Bestuur, medewerkers en vrijwilligers
13. Afkortingen

1. Inleiding

2011 was voor stichting ROS een jaar met veel activiteiten ter ondersteuning van de ongedocumenteerden in de regio Rotterdam.

De start van het ROS, waarbij enkele initiatieven voor ongedocumenteerden in Rotterdam in één stichting werden ondergebracht, werd in 2005 mede dankzij steun van enkele fondsen mogelijk. In Nederland was minister Verdonk verantwoordelijk voor het vreemdelingenbeleid en het maatschappelijk klimaat werd in die jaren getekend door een groeiend verzet tegen haar harde beleid t.a.v. uitgeprocedeerde asielzoekers. In 2007 werd onder deze druk vanuit de samenleving het zgn. generaal pardon ingevoerd. Het ROS sloot een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Rotterdam waardoor het ROS een betaalde opdracht kreeg in het opsporen en registreren van (al lang) uitgeprocedeerde asielzoekers. Het werden twee drukke jaren voor het ROS waarin bijna duizend uitgeprocedeerden zich meldden voor deze pardonregeling, naast nog eens zoveel anderen die er niet voor in aanmerking kwamen.

In 2010 voerde stichting ROS in samenwerking met Vluchtelingenwerk Maasdelta een project voor ex-amv-ers (minderjarige asielzoekers) uit. Dit project is een samenwerking tussen de rijksoverheid en verschillende gemeentes voor de kwetsbare groep jongeren tussen 18 en 25 jaar. In 2011 werd de subsidie van dit project van rijkswege gestopt. Stichting ROS houdt desondanks zoveel mogelijk contact met deze doelgroep.

Migratiedruk naar het vrije en rijke Europa zal ook in de toekomst niet afnemen. Het overheidsbeleid probeert dit te reguleren. Dit kan ten koste gaan van humaniteit. Zo werd 2011 gekenmerkt door een wetswijziging waarbij illegaal verblijf strafbaar werd gesteld. Het kabinet Rutte heeft een harde migratieparagraaf in haar regeerakkoord opgenomen, dat steeds meer uitvoering vindt. Stichting ROS is betrokken bij de landelijke coalitie tegen deze strafbaarstelling en de mogelijke gevolgen daarvan. Gemeentes worden verondersteld geen hulp meer te bieden aan mensen zonder (de juiste) papieren. Mensen zullen echter situaties van oorlog en armoede blijven ontvluchten. Zij riskeren daarmee veel, getuige de talloze slachtoffers die vallen in de oversteek naar Europa (zie ook <http://www.stichtingros.nl/site/kennis/files/listofdeaths.pdf>). Ook een eventueel criminaliseren van illegaal verblijf zal dit niet veranderen. Meer en meer uitspraken van het Europese Hof geven onze overheid (die haar ogen wil sluiten voor de rechten van deze mensen) een juridische tik op de vingers. Ook de UNHCR kapittelt onze regering regelmatig. Stichting ROS blijft met haar beperkte middelen voor de meest kwetsbaren onder de circa 15.000 ongedocumenteerden in Rotterdam van groot belang, in individuele noodleniging, om op te komen voor hun belangen en om soms ook luis in de pels te zijn van de politiek.

2. Werkwijze

In 2011 werkte het ROS in verschillende vormen aan de uitbouw van hulpverlening aan vreemdelingen die uit de aard van hun illegaal verblijf relatief onzichtbaar en onvindbaar willen zijn. Groepen vreemdelingen (zonder verblijfsrecht) die een beroep op het ROS deden zijn:

- asielzoekers die nog wachtten op een beslissing in de pardonregeling
- uitgeprocedeerde asielzoekers
- mensen die rechtmatig verblijf hebben op grond van een nog niet afgeronde reguliere procedure, maar geen beroep kunnen doen op voorzieningen
- overige (arbeids)migranten zonder verblijfsvergunning of lopende procedure

- EU-burgers met verblijfsrecht als EU burger maar zonder werkvergunning (Roemenen, Bulgaren)
- mensen die ondersteuning zoeken bij (nadenken over) terugkeer naar het land van herkomst

De manier waarop het ROS opkomt voor de belangen van ongedocumenteerden en hen ondersteuning biedt kent 3 niveaus, die hieronder summier beschreven worden:

1^e lijnswerk

Bieden van hulpverlening aan migranten zonder verblijfspapieren, door middel van:

- acute noodopvang van de meest kwetsbaren en/of tijdelijke bijdragen geven om in de eerste levensbehoeften te voorzien;
- advies, ondersteuning en bemiddeling bij verblijfs-, arbeids-, onderwijs- en gezondheidskwesties;
- advies, ondersteuning en bemiddeling bij doormigratie of terugkeer naar het land van herkomst;
- aanbieden van educatieve activiteiten: taal- en andere cursussen;
- het creëren van een ontmoetingsplek
- empowerment: vermeerdering van kennis van basisrechten en inzicht geven in eigen mogelijkheden.

Via 1^e lijnswerk, direct contact met groepen migranten en asielzoekers zonder verblijfsvergunning, krijgt het ROS een up-to-date beeld van de gevolgen van ontwikkelingen in het vreemdelingenbeleid. Deze informatie en ervaringen bepalen mede wat op andere niveaus zinvolle en wenselijke activiteiten van het ROS zijn.

2^e lijnswerk

Bevorderen dat groepen en organisaties, die met migranten zonder verblijfspapieren in aanraking komen, toegerust zijn om hen waar mogelijk rechtstreeks te ondersteunen door middel van schriftelijk materiaal, helpdeskfunctie, netwerkontwikkeling, scholing en coaching.

3^e lijnswerk

Bevorderen dat de problematiek van migranten zonder verblijfspapieren bij de beleidsmakers van de stad zodanig onder de aandacht wordt gebracht dat het tot handelen leidt, door middel van: het organiseren van uitwisseling en samenwerking, verrichten van onderzoek, vergroten van het probleembewustzijn bij politieke en publieke instanties en kerken door middel van het organiseren van werkbezoeken en symposia.

Belang van deze werkwijze

De werkwijze, afgeleid van deze drieledige doelstelling, is veelomvattend. Dit temeer daar de problematiek van migranten zonder verblijfspapieren binnen de nationale en internationale maatschappelijke verhoudingen structureel onoplosbaar is. Bij de uitwerking van de doelstellingen laten de initiatiefnemers zich leiden door de volgende overwegingen:

Veranderingen in de doelgroep

Mede door de nieuwe vreemdelingenwet 2001 en de alsmaar restrictievere uitvoeringsmaatregelen van de overheid, is het onderscheid tussen ex-asielzoekers en andere migranten zonder verblijfspapieren nauwelijks nog relevant voor de situatie waarin deze mensen verzeild kunnen raken. Immers, de wettelijke mogelijkheden om met succes voor asielverlening of voor verblijf op humanitaire gronden te pleiten, zijn klein geworden.

En in geval van schrijnendheid is de overheid ook niet bepaald ruimhartig gebleken. Bovendien is in de grote steden in toenemende mate sprake van nieuwe groepen migranten zonder verblijfspapieren (of zonder werkpapieren: Roemenen/Bulgaren), zoals slachtoffers van vrouwenhandel en slachtoffers van ronselpraktijken van louche werkgevers. Het ROS heeft daarom gekozen om de doelgroep te verruimen tot alle migranten zonder verblijfspapieren en van mens tot mens na te gaan wat de specifieke achtergronden en problemen zijn, om van daaruit te zoeken naar passende oplossingen.

Grenzen aan de hulpverlening

Door het restrictieve toelatingsbeleid valt er voor de meeste migranten zonder verblijfspapieren niet veel meer te doen dan het verzachten van acute noodsituaties (zoals geen geld voor eten, geen dak boven het hoofd of beperkte toegang tot de gezondheidszorg, onderwijs en rechtssysteem). Een hulpverlening die vanwege beperkte personele inzet en financiën altijd begrensd zal zijn.

Advies en ondersteuning via bestaande organisaties

Gaat het om toegang tot de gezondheidszorg, onderwijs (binnen de leerplicht) en het rechtssysteem, dan vallen de grenzen aan de hulpverlening in feite weg. Dit zijn immers zaken die behoren tot de basisrechten van ieder mens. Probleem hierbij is: hoe bereik je iedereen uit de doelgroep of hoe bereiken migranten zonder verblijfspapieren de hulpverlening die je wilt bieden? Het ROS wil voorkomen dat zij als afvoerputje wordt gebruikt door instellingen die geconfronteerd worden met vragen en problemen van mensen zonder papieren. Het ROS geeft deze instellingen zoveel mogelijk advies en informatie. Hierdoor leert de instelling zelf het probleem hanteren en wordt de dienstverlening aan de doelgroep verbreed. Zo ontstaat een bredere participatie en solidariteit in geval van knelsituaties.

Ethische Code

Werken met en voor ongedocumenteerden (illegalen) is in Nederland niet illegaal mits dit gebeurt uit humanitair oogpunt. Desalniettemin kunnen er situaties ontstaan die politiek, maatschappelijk én juridisch gevoelig liggen. Voor het ROS en haar medewerkers is de norm in doen en laten neergelegd in een alom geaccepteerde gedragscode uit 2002 zoals opgesteld is door de Europese koepelorganisatie PICUM. Deze gedragscode (Ethical Guidelines) is te lezen op de website van PICUM, www.picum.org.

Website

Het ROS heeft een website www.stichtingros.nl waarop steeds actuele informatie en downloadformulieren en brochures staan die door vreemdelingen of hun contacten gebruikt kunnen worden voor o.a. aanvragen verblijfsvergunning, huisartsenbezoeken, terugkeermogelijkheden en de maandelijkse wake bij het Detentiecentrum Rotterdam.

Twitter

Het ROS is ook te vinden op twitter.com via @stichtingros. Volgen kan uw kennis van de problematiek vergroten en is in het belang van de doelgroep, denken we.

3. Spreekuur

De achtergrond van de hulpvragers is divers.

Sommigen hebben nooit asiel gevraagd (arbeidsmigrant, illegale gezinshereniging, overige volgmigratie). De aard van de hulpvraag en wat het ROS in elk individueel geval kan bieden loopt sterk uiteen. Een aantal categorieën is aan te geven.

- Vragen om financiële steun en noodopvang. Veelal zijn dit de schrijnendste gevallen. Onder hen zijn er die met hun bagage direct vanuit een asielzoekerscentrum waaruit ze verwijderd zijn langs komen in de hoop diezelfde nacht opvang te krijgen via het ROS. Meestal bieden we dit niet, of kunnen het niet bieden omdat de capaciteit van de noodopvang beperkt is. Wel zijn in 2011 de contacten met fondsen en de gemeente hierover geïntensiveerd, wat tot resultaten heeft geleid, waarover verder in dit verslag gerapporteerd wordt.
- Vragen om bemiddeling bij gezondheidsklachten, toegang tot medische zorgverleners en rekeningen van medische kosten. Dankzij de CVZ-regeling (College voor Zorgverzekeringen) kunnen we met relatief weinig middelen en inzet deze groep verder helpen.
- Vragen in verband met studie, toegang tot scholen en kosten van studie. Bij deze vragen kan het ROS vaak eenvoudig bemiddelen en met onderwijsinstellingen regelingen treffen t.b.v. betrokkenen. Ook wordt er voor allerlei onderwijskosten gebruik gemaakt van stichting Leergeld.
- Vragen inzake verblijfsrechtelijke procedures, contacten met rechtshulpverleners, herhaalde asielaanvragen, legeskosten om reguliere verblijfsprocedures te kunnen starten. Bij dit soort vragen tracht het ROS aan betrokkenen een duidelijk beeld te geven over (de vaak geringe) kansen en (lange) proceduretijden, voorwaarden te verduidelijken en zo nodig contact te leggen met aanmeldcentra, vreemdelingendiensten, het COA, advocaten, etc. Bijdragen in (leges)kosten worden in uitzonderlijke gevallen (slechts wanneer er een duidelijk perspectief bestaat) gegeven. Veel gesprekken in dit kader zijn te benoemen als slecht-nieuws-gesprekken waarin cliënten duidelijk gemaakt wordt dat zij geen kans hebben op legaal verblijf en een pijnlijke keuze moeten maken tussen terugkeer naar land van herkomst of zonder enig recht op voorzieningen trachten zelfstandig te overleven in de illegaliteit.
- Vragen die betrekking hebben op leefgeldregelingen en/of uitkeringen waarmee problemen ontstaan zijn. Omdat het ROS ook een uitgiftepunt is van voedselpakketten van de Voedselbank hebben we de mogelijkheid om voor sommige cliënten een wekelijks voedselpakket aan te vragen. Voor een aantal vreemdelingen met kinderen die rechtmatig verblijven bestaat sinds het najaar van 2006 de mogelijkheid bijstand t.b.v. hun kinderen aan te vragen. Velen maken nu van die regeling gebruik.
- Vragen om steun bij of advies over terugkeermogelijkheden naar landen van herkomst.
- Vragen van particulieren die zelf noodopvang bieden aan illegale vreemdelingen en soms advies willen in procedureaangelegenheden.
- Een aantal mensen kwam op het spreekuur omdat familieleden of kennissen vanwege illegaal verblijf opgepakt waren en in vreemdelingenbewaring genomen. In deze gevallen geeft het ROS advies over juridische mogelijkheden en het ROS houdt enige registratie bij van de handelwijze van IND en Vreemdelingenpolitie.
- Voor velen die geen vast adres hadden waren we in 2011 postadres.

Enkele praktijkcasussen

-Somalische dakloze en niet-uitzetbare man, al 12 jaar in Nederland. We proberen hem in de bed/bad/brood-regeling van de gemeente te krijgen, maar weten nog niet of dit lukt. Hij moet naar een dokter voor behandeling van zijn psychotrauma.

-Armeens gezin: vader in detentie gezet, zijn zwangere vrouw en 4-jarig zoontje bleven achter in de woning. Inmiddels is ze uitgeplaatst naar vertrekcentrum Ter Apel. We hebben

de gemeente ingeschakeld om haar man weer bij haar te kunnen laten wonen. Immers, de ratio achter opsluiting van deze man ontbreekt, ze waren gewoon continu beschikbaar voor vertrekgesprekken. Het gezin woont nu in vertreklocatie Katwijk.

-Liberiaanse man met medische problematiek: konden we helpen naar een huisarts en ziekenhuis. Hij is nu onder controle voor hartproblemen en hoge bloeddruk. Mogelijk volgt een operatie.

-vrouw met 2 kinderen: slachtoffer van vrouwenhandel. Kreeg na bemiddeling van ons opvang in het kader van de B-9 regeling.

-Iraaks Koerdische vrouw, gewond in Nederland aangekomen, rugletsel na geweld in thuisland (eerwraak). We hebben haar voorbereid voor aanmelden in AC Ter Apel. Daar is ze toegelaten tot de asielprocedure.

-Jongedame uit Congo, hoogzwanger. Ze kon plek krijgen in COA-opvang na bemiddeling door ons.

Dit zijn enkele voorbeelden van de vele die aan ons voorbijtrekken tijdens de spreekuren.

Urenoverzicht Spreekuur	Uren per week in 2011	Op jaarbasis
ROS-Medewerkers	12	600
Vrijwilligers/Stagiaires	8	400
Totaal	24	1000

4. Taalschool

Voor veel vreemdelingen zonder verblijfsvergunning, al dan niet in een verblijfsrechtelijke procedure, is het leren van de Nederlandse taal een nuttige bezigheid. Het geeft hen enige dagvulling en velen blijven hoe dan ook in Nederland wonen. Bij de taalschool van het ROS kunnen ze 4 dagdelen per week op verschillende niveaus gratis taallessen krijgen. Vijf vrijwilligers hebben in 2011 met veel enthousiasme deze taallessen verzorgd.

De bezetting van de taalschool is goed. Per dagdeel komen regelmatig meer dan 20 deelnemers. Sommigen van hen zijn vaste klant, anderen komen periodes dat ze kunnen, maar haken weer af als ze geen reisgeld hebben of (zwart) werk kunnen doen. Door de informele werkwijze en de laagdrempeligheid heeft de taalschool ook de functie van een ontmoetingsplaats.

Urenoverzicht Taalschool	Uren per week in 2011	Op jaarbasis
ROS-medewerkers	1	50
Vrijwilligers	22	880
Totaal	23	920

5. Rechthuis

Het ROS is gevestigd in het Rechthuis, het vroegere katholieke kerkje van Katendrecht dat door de eigenaar, de priesters van het Heilig Hart, gratis beschikbaar gesteld is voor activiteiten ten behoeve van vreemdelingen. Het ROS exploiteert het Rechthuis ook voor

anderen. Een aantal kerkelijke groepen kan tegen geringe vergoeding aan het ROS gebruik maken van de ruimte voor liturgische activiteiten.

- Twee Congolese migrantengemeenten gebruiken de ruimte op zondag voor liturgische vieringen, op dinsdag voor Bijbelstudie en op zaterdag voor speelbijeenkomsten voor kinderen met autisimestoornis.
- De hervormde Maranatha gemeente gebruikt de kerkzaal voor kerkdiensten en maaltijden.
- De basisgroep Oase gebruikt de ruimte voor de maandelijkse sabbatviering met maaltijd en Bijbelvieringen.

Voedselbank

Het ROS is uitgiftepunt voor de voedselbank op Katendrecht. Gemiddeld werden er op vrijdag 45 voedselpakketten uitgereikt. Het is moeilijker geworden om voor mensen zonder papieren voedselpakketten te krijgen. Daarover gaat stichting ROS nog in gesprek met de voedselbank. De voedselbank pakketten zijn voor veel mensen zonder voorzieningen zeer belangrijk.

Een vrijwilliger van het ROS zorgt wekelijks voor de verdeling van de voedselkratten onder vreemdelingen en wijkbewoners.

Urenoverzicht Rechthuis	Uren per week in 2011	Op jaarbasis
ROS-medewerkers	1	50
Vrijwilligers	5	250
Totaal	6	300

6. Noodopvang Plexat

De noodopvang van het ROS "Plexat" bestaat nu 11 jaar. In ons vorige jaarverslag kon u al lezen over het 10-jarig jubileum dat we in 2011 hielden. De achterliggende jaren heeft Plexat aan ruim 220 personen korte (enkele weken) of lange (jaren) tijd noodopvang geboden. Ook in 2011 woonden er gezinnen en alleenstaanden van verschillende afkomst en met uiteenlopend perspectief. De noodopvang vroeg in 2011 veel tijd van de vaste werkers door grotere in- en uitstroom, en heftige problematiek die niet altijd eenvoudig aan vrijwilligers was over te laten.

26 unieke personen werden in 2011 in het kader van noodopvang door ons geholpen. De doorstroom was goed. Een overzicht:

Mamy : Congolese jonge vrouw, ex-minderjarige asielzoeker met ernstig psychotrauma. Er loopt een medische procedure voor haar. Ze nam deel aan het Perspectief project. Haar beroepsprocedure is nog niet afgerond.

Marya: Congolese, slachtoffer van vrouwenhandel. Heeft inmiddels een verblijfsvergunning in de B9-regeling. Verhuisde in 2011 naar een reguliere woning.

Favor: man uit Darfur, Soedan. Niet uitzetbare schizofrene en zwakbegaafde man. Na procederen om voorzieningen in het kader van gemeentelijke zorgplicht is hij bij ons komen wonen. De rechter stelde hem/ons in het gelijk, hij moet opgevangen worden. Wij krijgen hiervoor nu een vergoeding van de GGD Rotterdam, nadat we hem lange tijd uit eigen middelen hebben gesteund.

Rahma: Burundese jonge vrouw met medische problematiek. Na 4 maanden vreemdelingendetentie op straat gezet, niet uitzetbaar. Ze is uitgeplaatst naar een gemeentelijke voorziening, de zgn. bed/bad/brood-regeling.

Achmed: Soedan. Niet uitzetbare man met psychotrauma. Al 10 jaar in Nederland. Is ook opgenomen in de bed/bad/brood-regeling.

Benda: Burundi. Niet uitzetbare man met TBC en psychotrauma. Hij werd na een langdurige ziekenhuisopname via een lobby uitgeplaatst naar een revalidatieafdeling van het Leger des Heils.

Ermione: Benin. Ze heeft geen kans op een verblijfsvergunning. Terugkeer bleek onbespreekbaar, ze is bang voor terugkeer wat niet verbaasd gezien haar asielverhaal. Helaas leidde dit verhaal niet tot een verblijfsvergunning. Ze kon na de zomer uitgeplaatst worden naar een kerkelijke opvang buiten Rotterdam.

Mohamed: vader, moeder + kind van 9 uit Azerbeidjaan. Ze zijn na onze bemiddeling opgevangen door gemeente in humanitaire opvang.

Hart: vrouw uit Oeganda, slachtoffer vrouwenhandel. Kreeg een verblijfsvergunning en eigen reguliere woonruimte.

Amice: HIV-positieve man uit Burundi. Kreeg na enkele maanden bij ons opvang via Humanitas.

Echtpaar uit Burundi: HIV-positieve en getraumatiseerde vrouw. Kon worden ingestuurd voor COA-opvang na enkele weken noodopvang bij het ROS.

-Lucien: Surinaamse man die lang staatloos was, nadat zijn Nederlandse nationaliteit was ingetrokken. Hij kreeg na een langdurig proces z'n Surinaamse nationaliteit terug en keerde toen direct terug naar Suriname met wat hulp van ons.

-Ramadan: Burundese man. Kon terug naar COA-opvang in nieuwe asielprocedure.

-Laiq: jongen van 19 uit Afghanistan. Onder behandeling van psychotraumacentrum. Kreeg tijdelijk opvang en reiskosten naar z'n behandelcentrum (in Den Bosch). Woont nu in bij vrienden.

-Eleoni: jonge vrouw uit Angola (19 jaar oud). Suïcidaal. Werd na 3^e T.S. opgenomen in ziekenhuis en is van daar naar behandelplek gegaan van Delta -psychiatrisch ziekenhuis. In samenwerking met GGD en met ambulante zorg nu weer bij ons in de opvang.

-Abdul: jonge man uit Soedan. Heeft een verblijfsvergunning, maar geen opvang. Hij werkt in Rotterdam maar kreeg woonruimte aangeboden in Maastricht vanuit AZC. Zoekt nu een kamer in Rotterdam.

-Tades: man uit Ethiopië met PTSS en suicidaliteit. Werd tijdelijk opgevangen. Een herhaald asielverzoek is in behandeling en kansrijk.

-Jack: gehandicapte man van Bonaire, die op verzoek van Antilliaanse stichting 1 maand opvang kreeg. Nu is er iets gevonden via de Maatschappelijke opvang.

-Fanta: dakloze vrouw uit Guinee met suikerziekte. Nog geen oplossing voor vervolgvang. Dit wordt besproken in casuïstiekoverleg met de gemeente Rotterdam.

-Maria + zoon: Colombiaanse met een zoon met Nederlands paspoort (zijn overleden vader was Nederlander). Procedure tot verblijf is in gang gezet.

De bundel "Voor Anker" verhaalt over de noodopvang (Plexat). De bundel is uitgegeven ter ere van het 10-jarig bestaan en geeft een mooi beeld van alle wel en wee in de opvang. Tegen kostprijs (€ 10,-) te verkrijgen bij het ROS (mail naar stichtingros@hotmail.com). Zie ook <http://www.stichtingros.nl/site/index.php?table=knowledge&ID=165>

Ook met oud-bewoners heeft ROS nog regelmatig contact. Enkele ex-bewoners doen nu vrijwilligerswerk bij ons.

Urenoverzicht Noodopvang	Uren per week in 2011	Op jaarbasis
ROS-medewerkers	8	400
Vrijwilligers	8	400
Totaal	16	800

7 Perspectief

In 2011 continueerden we onze samenwerking met Vluchtelingenwerk Maasdelta in het project Perspectief Rotterdam. Het doel van dit door rijk en gemeente gefinancierde project was om de grote groep ex-amv-ers in de regio Rotterdam (en ook in 19 andere steden) perspectief te bieden en een ontmoetingsplek/huiskamer. Voorkomen van afglijden in drugs of criminaliteit, empowerment, geven van begeleiding op psychosociaal vlak, onderzoeken van mogelijkheid tot verblijfsvergunningen en bij geen mogelijkheid tot VTV ondersteunen bij vrijwillige terugkeer. Jongeren worden lang niet altijd uitgezet naar hun land, maar leven vanaf hun 18^e jaar wel zonder voorzieningen. We mochten in 2010 50 jongeren toelaten tot dit project, die ook een deel van 2011 nog in een leefgeldregeling en begeleidingstraject zaten.

Het project werd helaas van rijksoverheidswege beëindigd in 2011. In Rotterdam is het project vanaf oktober 2011 officieel gestopt. Veel gemeentes besloten met eigen subsidies deze projecten in stand te houden, zo niet Rotterdam. Dit is erg jammer, want veel jongeren zijn nu weer aan hun lot overgelaten. We houden zoveel mogelijk contact met de groep, maar kunnen niet verhinderen dat we een aantal van hen weer uit het oog verliezen.

Resultaten:

- Zes ex-Ama's kregen alsnog een verblijfsvergunning.
- Een is met ondersteuning teruggekeerd naar het land van herkomst, we hebben nog contact met hem en het gaat goed.

- Een aantal anderen is bezig met terugkeer, maar het lukt nog niet om terugkeerdocumenten te vinden. Daartoe zijn verzoeken gedaan bij de autoriteiten van de betreffende landen. Soms lukt dit niet of duurt het lang voor er antwoord komt op het verzoek.
- Een moeder met 3 kinderen wordt nog ondersteund tot er een goede oplossing is.
- Een zwangere jongedame kreeg weer asielopvang.
- Een aantal anderen heeft nog een procedure voor verblijf lopen (niet uitzetbaar, verblijf bij kind met Nederlands paspoort e.d.).
- Een paar jonge vrouwen werden uit de gelegenhedsprostitutie gehaald.

Naast de meetbare resultaten is er veel niet meetbaars gebeurd. Mensen die soms ver weggezakt waren in depressie en apathie kregen weer wat meer power, er ontstonden onderlinge vriendschappen, er werden jongeren gekoppeld aan maatjes, er was toeleiding naar medische zorg, er werd aan deskundigheidsbevordering gedaan, lessen over de Nederlandse samenleving, basisrechten voor ongedocumenteerden, en andere cursussen. Er was samenwerking met andere organisaties als Maatwerk bij Terugkeer en Beyond Borders in Utrecht.

Na beëindiging van de subsidie is stichting ROS zonder samenwerkingspartner gewoon doorgegaan met de huiskamer. De jongeren kunnen hier blijven binnenlopen met hun vragen. Zoveel mogelijk wordt naar passende hulp gezocht al kunnen we de vraag van de jongeren om financiële ondersteuning niet positief beantwoorden, daar is een subsidiegever voor nodig.

We zoeken wel naar mogelijkheden voor vrijwilligerswerk voor hen, tegen een vrijwilligersvergoeding. Ook dit is niet eenvoudig omdat de arbeidsinspectie niet altijd onderscheid kan maken tussen vrijwilligerswerk en betaalde arbeid. Voorzichtigheid hiermee is geboden.

Urenoverzicht Perspectief	Uren per week in 2011	Op jaarbasis
ROS-medewerkers	16	800
Vrijwilligers	18	900
Totaal	34	1700

8 Belangenbehartiging en Beleidsbeïnvloeding

Naast directe 1^e lijns hulpverlening aan vreemdelingen via spreekuren, noodopvang, taalschool, etc. stelt het ROS zich ook ten doel ten behoeve van ongedocumenteerden aan belangenbehartiging en beleidsbeïnvloeding te werken. In 2011 zijn in dit verband de volgende activiteiten ondernomen die een invulling willen zijn van hetgeen in hoofdstuk 2 beschreven is onder 2^e en 3^e lijns-werk.

RIO: Rotterdams Illegalen Overleg

Op initiatief van stichting ROS werd begin 2008 het eerste Rotterdams Illegalen Overleg gehouden. Er zijn deelnemers bij betrokken uit o.a. maatschappelijke opvang, Humanitas, IOM, maatschappelijk werk, gezondheidszorg, advocatuur, onderwijs, kerken, oude wijkenpastoraat en diaconieën.

We zijn in 2011 4 x bij elkaar geweest. Daarbij kwamen thema's aan de orde als ontwikkeling in kinderrechten n.a.v. gewonnen zaken bij het Europese Hof, noodopvang landelijk en lokaal, advocatuur voor het creëren van basisvoorzieningen, strafbaarstelling illegaal verblijf.

Wethouder Kriens kwam langs in het kader van de sluiting van de nachtopvang en bespreken van oplossingen (bed/bad/brood regeling).

Doelstelling van het RIO blijft kennisverbreding bij organisaties die met de problematiek van mensen zonder papieren te maken hebben. Tevens netwerkontwikkeling en een poging tot meer handelingsmogelijkheden in de 1^e, 2^e en 3^e lijn. Het is een positief circuit van betrokken instanties/mensen die elkaar en hun cliënten zoveel mogelijk proberen verder te helpen.

PMZV en BMO:

Onze deelname aan deze landelijke fora moesten we ook in 2011 terugschroeven i.v.m. tijdgebrek. We bleven wel op de hoogte van de stukken en thematiek en hadden contact, telefonisch en via email.

Coalitie strafbaarstelling illegaal verblijf:

Daar staat tegenover dat we wel actief betrokken zijn gebleven bij de coalitie strafbaarstelling illegaal verblijf. Deze landelijke coalitie ging november 2010 van start. Ook al hebben we de strafbaarstelling in 2011 niet kunnen tegenhouden, er is wel veel aandacht voor de nieuwe wetgeving gegeneerd. Contacten met kamerleden, senatoren en politieke partijen hebben de zaak goed geagendeerd, waardoor de uitvoering van de wet scherper gemonitord zal gaan worden op mensenrechtenniveau. Daar gaat de coalitie zelf in 2012 mee verder. Een belangrijke bijdrage van stichting ROS was het medeorganiseren van een landelijke conferentie in Rotterdam.

Conferentie: Countering New Legislative Proposals Criminalizing Undocumented Migrants in the Netherlands

Op 27 mei organiseerde stichting ROS samen met LOS, Picum en de Erasmus Universiteit Rotterdam een landelijke conferentie over de plannen voor strafbaarstelling van illegaal verblijf. Sprekers uit Frankrijk, Italië, Engeland, Duitsland en Nederland vertelden over hun ervaringen met de voorgestelde wetgeving. Het was met ongeveer 80 mensen goed bezocht. Het verslag staat op de website (<http://stichtingros.nl/site/kennis/files/Verslagconferentie27mei.pdf>)

Gerechtelijke procedures

In samenwerking met een betrokken advocatenbureau (Fischer Advocaten) is door ons een aantal rechtszaken aangespannen in het kader van opvang en bijzondere bijstand. Deze zaken gaan over recht op opvang en bijstand voor oude of zieke illegalen die niet uitzetbaar zijn gebleken. Door o.a. onze samenwerking met en de deskundige inzet en betrokkenheid van Fischer Advocaten is er nu sprake van rechtsontwikkeling, vooral voor kinderen van illegalen, vanuit Europese regelgeving (Internationaal Verdrag Rechten van het Kind, Europees Sociaal Handvest) die in de rechtspraak boven nationaal recht gaat. Ook zijn er ontwikkelingen geweest in bijstandstoekenning voor oudere illegalen met medische problematiek. Met deze jurisprudentie kunnen we weer anderen helpen.

Voor bijv. een schizofrene zwakbegaafde niet uitzetbare man sprak de rechter uit dat hij gemeentepvang moet krijgen. Hij wordt nu met financiële steun van de gemeente opgevangen door stichting ROS.

Verder zijn onze contacten met verschillende advocaten in Rotterdam geïntensiveerd via het RIO-overleg. Zo kunnen we altijd aankloppen bij het Advokaten Kollektief Rotterdam op het gebied van vreemdelingenrecht.

GGD-Illegalenplatform

Het ROS nam deel aan het door de GGD geïnitieerde platform gezondheidszorg voor illegalen waarin problemen inzake de medische zorg aan onverzekerde vreemdelingen zonder

verblijfsvergunning in Rotterdam besproken worden. Het ROS kaart in dit overleg tevens de problematiek aan van de dakloze illegalen die dringend opvang nodig hebben op grond van medische/psychiatrische problematiek. In enkele gevallen leidt dit tot toelating tot de nachtopvang. Het ROS is in dit overleg een van de weinige belangenbehartigers van deze groep te midden van de medische zorgaanbieders die hierin ook participeren vanwege de financiële consequenties van hun hulp aan onverzekerden.

Na de wisseling van de wacht binnen de GGD september 2011 is dit platform niet meer samengekomen. Stichting ROS heeft wel veel contact met GGD-medewerkers in individuele overleggen.

FBNR:

Voor individuele noden van cliënten konden we af en toe terecht bij het Fonds Bijzondere Noden Rotterdam.

Casuïstiekoverleg:

Naar aanleiding van het RIO-overleg hebben we ook in 2011 weer maandelijks overleg gehad met de beleidsadviseur van burgemeester Aboutaleb over schrijvende situaties. Via de spreekuren komen we met deze mensen in contact. In dit overleg worden mensen/gezinnen besproken die het niet redden in de illegaliteit en vaak ook niet terug (kunnen) keren. Dit na toestemming van betreffende cliënten. Het is een vertrouwelijk overleg waarbij de gemeente haar zorgplicht voor de doelgroep verder invulling probeert te geven. Soms leidt dit tot noodopvang, soms tot bemiddeling bij fondsen. Tevens geeft het de gemeente een concreter beeld van wat er speelt in de stad op dit gebied. Met deze informatie kan de gemeente de druk op rijksoverheid opvoeren om het vreemdelingenbeleid waar nodig aan te passen.

Voorlichting, samenwerking, media, studie etc.

Het ROS kreeg ook in 2011 bezoek van vele groepen en instanties om hen te informeren over onze activiteiten of om hen te helpen bij onderzoek of studie. Een overzicht hiervan:

Dokters van de Wereld zijn samen met het ROS bezig geweest met het opzetten van de sociale kaart via het RIO-overleg.

Van de RK Universiteit van Olomouc in Tsjechië kreeg het ROS in het voorjaar van 2011 voor de 6^e keer een Tsjechische studente die enkele maanden stage liep om kennis te kunnen maken met het Nederlandse asiel- en vreemdelingenbeleid.

Studenten en leerlingen van verschillende andere scholen en opleidingen kwamen op bezoek of namen deel aan ROS-activiteiten in het kader van een betoog, een scriptie of een maatschappelijke stage.

Gemeenteraadsleden kwamen langs in ons Perspectief project. Ze gingen in gesprek met jongeren uit de ex-ama groep. Er was een (officiële) meerderheid in de raad voor voortzetting van dit belangrijke project, maar dit werd niet omgezet in beleid, om redenen van bezuinigingen.

Studenten van de universiteit voor Humanistiek te Utrecht schreven een mooi werkstuk over het werk van het ROS. Het verslag staat op de website (<http://stichtingros.nl/site/kennis/files/Vreemdeling%20in%20Nederland.pdf>)

Er was voorlichting aan de Perspectief groep over terugkeer en ondernemerschap door Maatwerk bij Terugkeer en Beyond Borders. Tevens over basisrechten voor mensen zonder verblijfspapieren.

Gekeken wordt naar de mogelijkheden om de positie van sub-Sahara Afrikanen in Rotterdam te versterken. Dit gebeurt in samenwerking met stichting Mara, stichting KSA en Skin Rotterdam.

Samen met de Pauluskerk is gelobbyd voor vervolggopvang in het kader van de zgn. bed/bad/brood-regeling.

Voorlichting werd gegeven aan o.a.:
intaketeam van de vrouwenopvang Arosa,
studenten Maatschappelijk Werk van de Hogeschool Rotterdam.
studenten van de ISS te Den Haag
Dwars, jongerenafdeling Groen Links Rotterdam
breedstedelijk overleg in Den Haag i.v.m. advocatuur van Fischer advocaten.
bij de wake bij Uitzetcentrum Rotterdam
netwerkdag van zelfhulporganisaties bij SVOR
studenten van Fontys Hogeschool
Kinderen van een vmbo kwamen langs voor hun maatschappelijke stage.

Rotary Rotterdam kreeg informatie gekoppeld aan een etentje.
Serve the City, een groep jonge professionals hielp met schilderwerkzaamheden in ons pand.
Ook verzorgden zij een gezellige maaltijd voor mensen zonder papieren op het Rechthuis.

Kerk in Actie interviewde ons i.v.m. een rapport over dakloosheid en opvang in de grote steden.

We brachten een werkbezoek aan de gezinslocatie van het COA te Katwijk.

Vrijwilligers organiseerden een creatieve kerstmarkt van afvalproducten, gemaakt door onze cliënten; met dit geld werd een Sinterklaasfeest georganiseerd voor kinderen zonder verblijfsvergunning.

We hadden contact met IMWU, Indonesische migrant domestic Workers en Oneness Africa in Breda

Deelname aan het onderzoek van de UNHCR naar staatloosheid in Nederland. Het rapport hierover staat op de website: (http://www.stichtingros.nl/site/kennis/files/UNHCR-Staatloosheid_in_NL-NLD-screen.pdf)

Deelname aan een expertmeeting rondom de thematiek van staatloosheid aan de Universiteit van Tilburg. Samen met UNHCR en andere clubs. Er is een Tilburg een leerstoel geopend rondom dit wereldwijde probleem. Zie ook promotieonderzoek van Dr. L. van Waas (<http://www.stichtingros.nl/site/kennis/files/Onderzoek%20statenloosheid%20Laura%20van%20Waas.pdf>)

Deelname aan de landelijke coalitie tegen strafbaarstelling.

het ROS kreeg media-aandacht via dagbladen NRC en AD, Wereldjournalisten, Radio 1 alsook radio en TV-Rijnmond.

Urenoverzicht Belangenbehartiging lobby/beleid	Uren per week in 2011	Op jaarbasis
ROS-medewerkers	9	450
Vrijwilligers		
Totaal	9	450

9 Vrijwilligers/stagiaires

We raakten vrijwilligers kwijt die een betaalde baan kregen en er kwamen anderen voor in de plaats. We hebben een paar kortdurende stages gehad, en 2 langer durende, die ook in 2012 doorlopen.

De complexiteit van het werk met ongedocumenteerden en de emotionele druk die erop rust (we zijn immers beperkt in onze mogelijkheden en moeten vaak slecht nieuws brengen aan onze cliënten) maakt dat we voorzichtig zijn met het aannemen van stagiaires. Wel krijgen veel jonge mensen bij ons de gelegenheid te snuffelen aan dit vraagstuk. Dan valt op hoe het mensen raakt, en hoe onbekend men is met de problematiek.

We hebben vaste vrijwilligers bij de taalschool, het spreekuur, de voedselbank en onderhoud en beheer van het pand. Ook zijn er enkele vrijwilligers als "maatje" gekoppeld aan cliënten. Allen dragen zij erg bij aan de zeer noodzakelijke versterking van onze stichting.

10 Financiën

Stichting ROS kon haar werk in 2011 nog doen met reserves uit 2009 en met de gemeentelijke bijdrage aan het Perspectief project. In de loop van het jaar slonken de financiële middelen. Er zal een flinke slag gemaakt moeten gaan worden in 2012 om het ROS ook na 2012 in bedrijf te kunnen houden.

Voor individuele noden konden we een beroep doen op enkele Rotterdamse fondsen (FBNR, Vincentius). Ook konden we net als voorgaande jaren het pand aan de Rechthuislaan "om niet" gebruiken via de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus. KSA stelde het gehele jaar 2011 gratis een kantoorplaats ter beschikking.

Een apart financieel jaarverslag wordt naar fondsen en donateurs verstuurd en is voor belanghebbenden opvraagbaar bij Stichting ROS.

11 Slotwoord

2011 is voor het ROS een druk en goed jaar geweest.

Het jongerenproject Perspectief gaf extra werk en bekendheid. We zijn in Rotterdam het eerste aanspreekpunt voor de doelgroep en voor hulpverleners/organisaties. We merken hoe hard deze stichting nodig is, hoeveel onbekendheid er nog steeds is met de thematiek van (illegale)migratie en asielvraagstukken. We bewegen ons op het snijvlak van lokale en landelijke politiek en internationale migratiebewegingen, waarbij de strijd voor mensenrechten belangrijk is en doorgaat. Doordat we het hele veld bestrijken, van cliëntenzorg en deskundigheidsbevordering naar politieke lobby kunnen we veel betekenen met weinig (personele en financiële) middelen.

In 2012 zullen we voortbouwen op de ingeslagen weg en mogelijk nieuwe projecten kunnen ontwikkelen.

12. Bestuur, medewerkers en vrijwilligers

Medewerkers van het ROS:

Mw. Inge Hutten (per 01.07.11 uit dienst)

Dhr. Connie van den Broek

Dhr. Theo Miltenburg

Vrijwilligers/stagiaires Plexat/spreekuur

Mw. Truida van Rij

Dhr. Salah Dahly

Mw. Elizabeth Tode

Mw. Grace Marmann

Mw. Bea Kruse

Mw. Ignace Schellekens

Mw. Kim op het Veld

Vrijwilligers Perspectief:

Mw. Maria Ibarra

Mw. Loes Wesselink

Mw. Yasmine Soraya

Dhr. Nous

Mw. Netty v.d. Linden

Vrijwilligers van de Taalschool:

Dhr. Leo van Lanen sj

Mw. Adinda van Hemert-Stam

Mw. Riekje ten Have

Dhr. Jeroen de Loor

Mw. Hanneke de Deugd

Bestuursleden van het ROS:

Drs. Hanny de Kruijf – voorzitter

Dhr. Ko Koppelaar

Mw. Bea Kruse - secretaris

Drs. Gerda Rodenburg

Dhr. Leo van Lanen

Drs. Eric Sterk – penningmeester

13. Afkortingen

ROS: Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt

KSA: Kerkelijke Sociale Arbeid

Plexat: Noodopvang van het ROS

PICUM: Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants te Brussel

IND: Immigratie- en NaturalisatieDienst

GGD: Gemeentelijke Geneeskundige Dienst

LOS: Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt

PMZV: Platform Migranten zonder Verblijfsvergunning

BMO: Breed Medisch Overleg

RIO: Rotterdams Illegalen Overleg

DvdW: Dokters van de Wereld

CVZ: College voor Zorgverzekeringen

GGZ: Geestelijke Gezondheidszorg

CVD: Centrum voor Dienstverlening

UNHCR: vluchtelingenorganisatie van de VN

DT+V: Dienst Terugkeer en Vertrek